

El concert educatiu arriba al batxillerat

A partir del curs escolar 2007-2008, els centres privats del País Valencià i les Illes Balears que imparteixen batxillerat podran incorporar aquesta etapa al règim de concert educatiu. La mesura ha trobat l'oposició dels sindicats majoritaris a l'ensenyament públic –i també al privat a les Balears. Els dos governs asseguren que la intenció és garantir la llibertat d'elecció de centre a pares i mares. Per als sindicats que s'hi oposen aquesta decisió perjudica la xarxa pública. Al fons del debat hi ha dues maneres d'entendre l'educació.

Ales finestres de l'institut públic Lluís Vives de València, un centre a tocar de la plaça de l'Ajuntament, pengen pancartes on es poden llegir lemes com “No a la concertació dels batxillerats” o “Ací hi ha places de batxillerat públiques i gratuïtes”. Els eslògans palesen el mal-estar que a bona part dels centres de secundària del País Valencià ha causat l'ordre de la Conselleria d'Educació que estableix el procediment pel qual els centres privats poden incorporar el batxillerat al règim de concert econòmic singular, és a dir, per a pagar el sou dels docents.

Segons aquesta ordre, “hi ha un percentatge d'alumnat que, finalitzades les etapes educatives sostingudes amb fons públics, no passa a un centre públic per culminar els ensenyaments del Batxillerat també en règim de gratuïtat”. El cas a què fa referència el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* és el de l'alumnat escolaritzat en centres concertats –privats, però amb finançament públic– als nivells d'educació primària i secundària, que són obliga-

toris. La Generalitat vol que aquests estudiants puguin fer els estudis de batxillerat al mateix centre on han cursat els estudis obligatoris.

Amb l'ordre de concertació del batxillerat, la Generalitat compleix l'acord al qual havia arribat tres anys enrere amb els sindicats majoritaris de l'educació privada i concertada, la Federació de Sindicats Independents de l'Ensenyament (FSIE) i la Unió Sindical Obrera (USO) –en aquest cas amb diferències internes, localitzades a les comarques de Castelló. Segons aquest acord, la Conselleria es comprometia a elaborar la normativa necessària per a implantar un sistema de concerts econòmics que permetera finançar, a partir

El principal argument a favor del concert és la llibertat d'elecció de centre

del curs vinent, l'etapa de batxillerat en els centres que eren concertats en Educació Secundària Obligatòria, amb l'autorització a l'inici del curs escolar 2004-2005.

Aquest acord se signà el 28 de juliol de 2004, un any en què tots els sindicats de l'educació privada havien constituït una plataforma unitària per aconseguir millores per al sector. Segons Paco Tortosa, del Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STE-PV), aquest acord és la resposta a la creació d'aquella plataforma unitària, i troba que “la Conselleria va actuar malament; només cal veure que la signatura fou un 28 de juliol, a mitjan estiu”. Aquell dia tots els sindicats llevat de l'STE-PV signaven un acord sobre la concertació de l'educació infantil, una altre tram no obligatori.

Tres anys més tard, i en un altre període de negociacions, la Conselleria envia l'ordre sobre el concert del batxillerat el mateix dia en què tots els sindicats, tret novament de l'STE-PV, signaven amb el conseller Font de Mora un acord sobre condicions laborals i retribucions dels docents no universitaris. “Era una mena de compra-venda”, afirma Marc Candela, de l'STE-PV. Per aquesta raó el sindicat, majoritari al sector públic, s'ha oposat frontalment al concert del batxillerat.

A favor i en contra. El sindicats del País Valencià han estat dividits quant a l'ordre de concertació. El sindicat majoritari al sector privat, la FSIE, hi ha donat suport i se'n mostra satisfet. Segons Evarist Carbonell, el sindicat és totalment favorable al concert a qualsevol nivell, per dues raons: “En primer lloc, perquè permet la llibertat d'elecció de centre als pares i mares dels alumnes; i en segon lloc, per justícia social, perquè s'evita que hi haja centres elitistes on no puga accedir tothom i perquè s'aconsegueix un increment dels salaris del professorat dels centres concertats.”

Per una altra banda, la FSIE considera que es tracta d'una mesura “consensuada, negociada i pactada” el 2004 i que no pot ser titllada “de precipitada ni antidemocràtica”. A més, defensen que l'ordre no va en contra de ningú, ans al contrari, a parer seu “es destinen

EL TEMPS

Tant al País Valencià com a les Illes Balears, els governs han apostat per donar suport a l'educació concertada.

fons públics per a satisfer una demanda social preexistent”.

En un sentit totalment contrari es pronuncia l'STE-PV, sindicat amb més representació al sector públic de l'educació. Marc Candela resumeix en tres raons del sindicat per a oposar-s'hi; “En primer lloc, als centres públics hi ha gent de sobres per a rebre els alumnes de batxillerat; a més, concertar el batxillerat pot significar que els centres públics perden unitats (grups) de batxillerat i, per tant, poden perdre's llocs de treball; finalment, concertar el batxillerat implica una injecció econòmica a la patronal, principalment, en perjudici de la pública, molt necessitada d'inversions.”

Paco Tortosa, al seu torn, hi afegeix que amb el concert es donarà una injecció econòmica a un tram del sistema educatiu que no és obligatori; en canvi “hi ha uns altres trams obligatoris, públics i concertats, que necessiten inversions per a reforçar les plantilles de professors, augmentar els salaris, etc.”.

A més, Tortosa considera que la millora dels sous dels professors no s'ha

de solucionar només amb un concert: “La solució podrien haver estat unes

taules salarials pactades per conveni”. Els salaris del professorat dels centres

La situació al Principat

Pel que fa a la situació del concert al batxillerat, segons explica USTEC-STE –el sindicat majoritari al sector públic–, hi ha els concerts que es feren quan governava Convergència i Unió. Molts d'aquests centres són antigues filials de centres públics que han conservat el concert econòmic amb el Departament d'Educació. El Departament informa que el decret 56/1993 de la Generalitat regula la renovació dels concerts ja existents al batxillerat, renovació que es fa cada quatre anys.

Per una altra banda, dimecres passat USTEC-STE es concentrà a la seu del Departament encapçalat per Ernest Maragall per donar-li unes carabasses simbòliques per la política que segueix aquesta conselleria. Segons el sindicat, hi ha qüestions pendents de solució com ara l'ampliació de la sisena hora i la manca de substitucions, la necessitat d'augmentar les aules d'acollida i més millores que reclamen per a secundària, com les hores d'atenció a la diversitat o la incorporació de nous professionals.

EL TEMPS

concertats es negocien mitjançant un conveni directament amb la patronal. Per aquesta raó, l'STE-PV troba que es podria haver negociat un conveni que equiparara els seus amb els de la xarxa pública.

En canvi, la FSIE ha criticat els sindicats implantats majoritàriament al sector públic, els quals "representen treballadors que, pel fet de ser funcionaris, tenen el lloc de treball assegurat i, en conseqüència, de cap manera els perilla el futur laboral". Segons la FSIE, aquests sindicats "s'oposen que els seus companys de l'ensenyament

privat mantinguen [la feina] mitjançant el concert".

Per a la FSIE, aquest conveni garanteix la llibertat d'elecció del tipus d'educació que volen els pares: "No existeix llibertat si no hi ha igualtat d'oportunitats." I assegura que aquesta igualtat es materialitza quan desapareixen les diferències i quan es dota tothom "dels mateixos mitjans perquè, lliurement, pugui elegir".

Per contra, Paco Tortosa, de l'STE-PV, creu que l'argument de la llibertat és molt ben vist socialment, "però amb aqueixa llibertat s'impedeix que els

professors dels trams obligatoris de la concertada tinguem sexennis, una càrrega lectiva menor i més millores laborals". Tortosa creu que és una aposta ideològica del Partit Popular. El seu company Marc Candela ho diu clar: "Darrere del concert hi ha uns criteris d'aposta ideològica de la Conselleria, de premiar la patronal, un model educatiu més elitista, decantat cap a una posició ideològica més conservadora." El comentari de Candela naix del fet que la majoria de centres concertats pertanyen a l'Església catòlica.

Aquest suport a l'ensenyament concertat per part de la Generalitat Valenciana no és aïllat. Ja l'hem vist a les Illes Balears durant aquesta legislatura passada.

El Govern Balear, precursor. El darrer dia del mes de març, al Butlletí Oficial de les Illes Balears es publicava un decret que regulava els concerts de l'educació secundària postobligatòria a les Illes. El pròleg del decret diu: "El dret a la lliure elecció del centre per part de les famílies [...] no seria efectiu si aquelles amb menys capacitat econòmica haguessin de renunciar a continuar els estudis postobligatoris al centre d'elecció a causa de la no-gratuïtat d'aquests nivells." Més endavant, afegeix: "La no-gratuïtat dels nivells de secundària postobligatòria impediria, de fet, als que no disposen de mitjans econòmics, accedir a un ensenyament diferent de l'ofert pels poders públics."

Aquest preàmbul del decret també dona més raons que, segons la Conselleria d'Educació, justifiquen el concert, com ara la millora de la situació salarial dels treballadors dels centres que obtinguen el concert i la "racionalització de la despesa pública". A més a més, la conselleria balear troba que el decret reconeix la dualitat de xarxes del sistema educatiu balear, que

Un ensenyament privat ajudat amb fons públics

Quan es va engegar l'etapa autonòmica, no hi havia prou centres públics per a escolaritzar tota la població que s'havia d'atendre per llei. S'establiren, doncs, aquests concerts pels quals la Conselleria d'Educació finançava els centres privats que reunien uns certs requisits, perquè tota la població en edat escolar estudiara en les mateixes condicions econòmiques.

Els més de vint anys de governs autonòmics no han servit per a presentar una oferta pública d'educació primària i secundària que abastara tota la població escolar. Però els sindicats contraris al concert del batxillerat denuncien que en aquest etapa formativa ja hi ha prou places a la xarxa pública per a atendre tota la demanda.

L'argument principal a favor dels concerts econòmics va en una altra direcció: la llibertat d'elecció de centre per part de les famílies. Amb els concerts es permet que la gent pugui triar escoles i instituts que ofereixen una educació diferent de la pública, però en les mateixes condicions

econòmiques. L'oferta varia segons l'ideari del centre, i en aquest sentit la religió hi té un pes fonamental.

La majoria dels centres concertats pertanyen a l'Església catòlica, per mitjà d'ordes religiosos o de parròquies. L'Església té, doncs, una xarxa educativa potent, i la seua força es fa notar sempre que hi ha alguna reforma educativa, com es manifestà fa poc arran de la reforma de la llei educativa i l'assignatura de religió. Amb tot, hi ha una gran varietat de centres concertats.

De concerts n'hi ha de dues menes: singular i ple. Quan hi ha un concert singular, la Conselleria només paga els sous dels professors. En el cas dels concerts plens, el Departament es fa càrrec de les despeses de funcionament del centre, com per exemple els salaris dels personal d'administració i serveis, la neteja i les factures de la llum. El concert a què fan referència les darreres decisions de la Generalitat valenciana i del Govern de les Illes Balears són singulars.

considera complementàries. La mesura balear, igual com la valenciana, comença a aplicar-se el curs vinent. Però, a diferència del País Valencià, a les Illes Balears el sindicat majoritari a l'ensenyament públic i al privat és el mateix: el Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament de les Illes-intersindical (STI-i), i ha votat contra del decret.

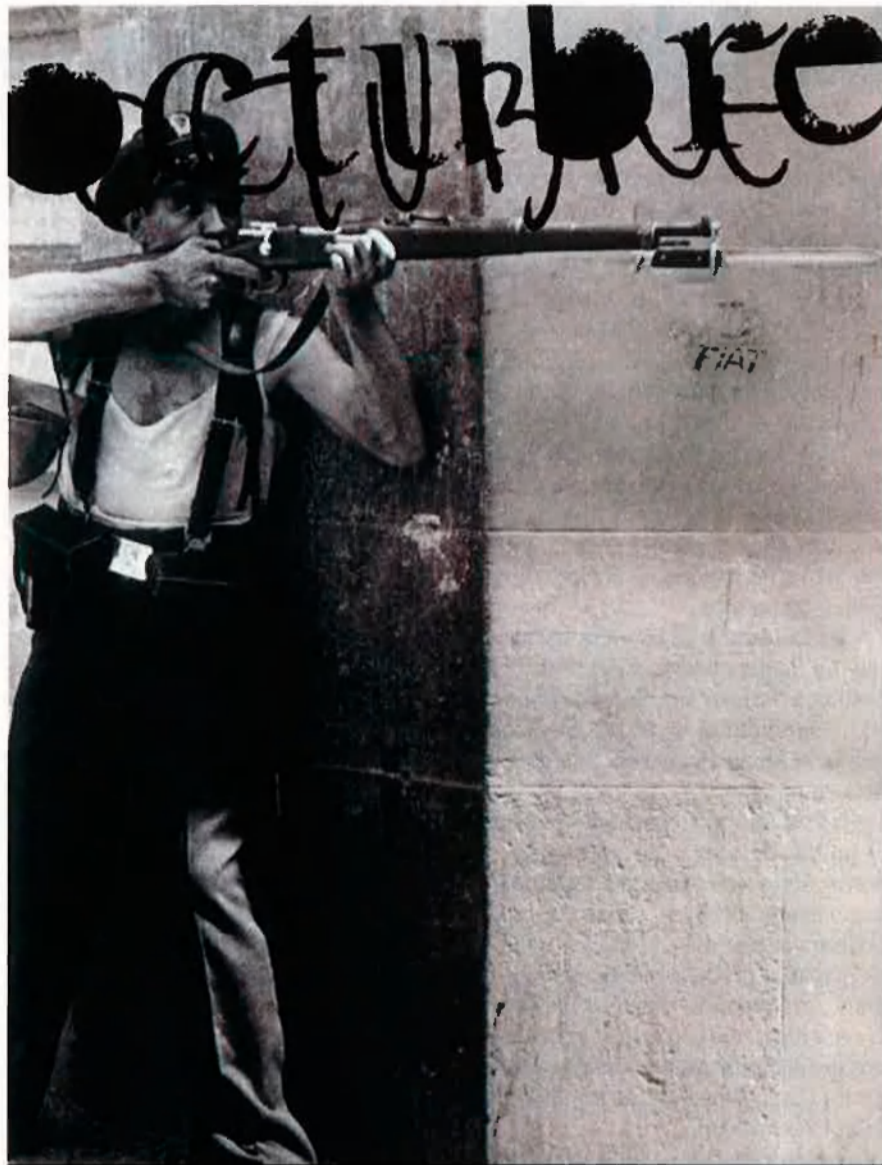
Segons Biel Caldentey, del STI-i, aquests concerts costaran a la Conselleria entre tres i quatre milions d'euros que, a parer seu, "haurien d'anar primer als trams educatius obligatoris". Caldentey creu que el Govern Balear ha de potenciar l'oferta pública, i que només ha d'establir concerts singulars en cas que no hi haja prou places als centres públics. En sentit contrari al decret de la Conselleria, Caldentey opina que la xarxa concertada no hauria de ser complementària de la pública, sinó subsidiària.

L'STI-i critica, a més, que les millores salarials no es concreten a l'articulat del decret, sinó que només siguen esmentades al preàmbul. I, com els seus companys del País Valencià, creu que el millor camí per a assolir millores salarials als centres privats és negociant el conveni amb els sindicats.

Biel Caldentey també creu que el PP balear fa un aposta decidida per l'educació privada concertada, i avança que el canvi de govern a les Illes no afectarà aquesta decisió, perquè Unió Mallorquina, peça clau d'un possible govern progressista, també postula aquest tipus d'educació.

Mentrestant, al País Valencià ha arribat el moment que els centres de secundària sol·liciten a la Conselleria d'Educació unitats de batxillerat segons les previsions fetes el darrer curs de secundària. Un centre de la ciutat de València ha perdut una unitat de batxillerat nocturn, malgrat la tradicional demanda de places. En canvi, la majoria dels centres privats que han demanat el concert del batxillerat, gairebé tots de l'Església catòlica, han rebut les unitats sol·licitades. Molts es pregunten si aquesta és la direcció que agafarà l'educació els anys vinents.

Borja Català

CENTELLES

les vides d'un fotògraf
(València, 1909 _ Barcelona, 1985)

Dal 7 de juny al 31 d'agost de 2007

Octubre Centre de Cultura Contemporània. València

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura
La Virreia Espellicior

octubre
C/ Aragó 100
08011 Barcelona
www.octubre.cat